

LA ESQUELLA

DE LA

TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
 Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
 BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
 Cuba, Puerto Rico y Extranjeri, 5

LA GRAN BANYERA

L' hora de la quitxalla.

(Inst. de LA ESQUELLA.)

¡EL PAPU!

De fixo que al llegir aquestas dugas paraulas hi ha hagut una pila de regidors barcelonins que han girat la vista enrera.

El papu es avuy la séva pesadilla. El somian, el veuen per tot arreu, se 'l troban á l' escudella, á la petaca, al portamonedas; al portamonedas sobre tot, qu' es la fibra més sensible de certs individus, mártirs de la séva abnegació y desinteressats administradors de la cosa pública.

Als nostres concejals párlinlos del cólera, que al estiu sempre es un tema d' actualitat; del galimatias xino; de la guerra del Transvaal; de la mort del rey d' Italia... Com si 'ls diguessin Lluçia. Se quedarán tan frescos com una noya de quinze anys al sortir de la Mar vella.

Pero díguinlos alguna cosa de l' amenassa que avuy está pendent sobre 'l seu cap; párlinlos del papu, y no será raro que algún d' ells arribi fins á caure de jonolls, exclamant ab veu compungida:

—¡Perdó, no hi tornaré més!

¡El papu!... ¿Y qui es el papu? Res. Un senyor que ve de Madrit sense altre propòsit que 'l d' investigar la gestió municipal en tots los séus rams y veure si á la casa de la Ciutat todas las cosas están en regla.

Es dir, lo més ignocent y natural del món. Si á mi y á vostés, que som personas de bé, ens diguessin que 'ns venen á inspeccionar la casa ¿qué respondriam? Que ja poden venir quan vulguin. Com no tenim roba bruta, ni gats amagats, ni aqüeductos sospitosos, ni terrenos mal valorats, obririam de bat á bat las portas al inspector y li diriam, fentli la mitja rialleta:

—Quan vulgui...

Y no 'ls dich res si la investigació que 'ns anunciessin s' hagués de practicar, no sobre las nostras cosas, sino sobre béns é interessos d' altres que nosaltres guardessim en custodia. Llavors ¿veritat? ja no 'ns contentariam ab dir al inspector: —«Quan vulgui...», sino que cridariam ab tota la boca:

—¡Apa, depressa, á mirar hasta 'ls recóns dels calaixos! Y aviat, aviat, com més aviat millor.

L' actitud dels nostres regidors es verdadera-ment deliciosa.

El papu (aquí un tremolament de carns) no 'ls fa mica de por ni 'ls dona cap cuydado. ¿Qué han de teme ells? Res. Tot lo de la Casa Gran va com un tirabuquet, y no es d' esperar que l' investigació que 's practiqui arribi á acusar cap falta de bulto. Podrán haver passat algunastonterias, insignificancias, *peccata minuta*, alló que 'ls homes de miras elevadas ne diuen «impuresas de la realitat», pero ¿irregularitats grossas, incorreccions punibles? Per fina que l' inspector tingui la vista, es impossible que 'n trobi ni una.

Aixís, poch més ó menos, s' explican avuy els homes de la Casa de la vila. Todas las acusacions que 's puguin formular en aquell santuari, alberch de la moralitat barcelonina, han de ser forsosament calumnias, *infundis* fills de la enveja y del despit.

Vaja, que al sentirlos explicarse de tan angelical manera, al oyent imparcial li venen ganas de ficarlos els dits á la boca y preguntarlos bondadosament:

—A veure si tenen dents... ¿Mosseguin?

Perque aquí no hi ha que donarhi voltas. Si la inspecció de que 's parla no pot ferirlos, ¿per qué 'ls senyors regidors se troban tan molestats y viuen tan nerviosos?

¿Qué 'ls pot succehir, en resúm? ¿Que 'ls treuguin arbitrariament de la Casa Gran, perque altres passin á ocupar els séus puestos? Ben contents haurian d' estarne, si no més fos aixó. Un cárrech que no dona sino disgustos y mals-de-cap; un lloch ahont, per miracles que 's fassin sempre s' es mal vist ¿quin interés pot tenirse en conservar-lo? ¿Qué 'ls despatxan y 'ls envian á casa? Millor: menos feyna y més tranquilitat.

Pero no; ¿anársen ells? D' aixó plora la criatura. Cabalment lo qu' ells voldrian es instalarse á la Casa de la Ciutat y no móurese'n fins que 'l cor els digués prou ó 'l cotxe fúnebre de luxo anés á buscarlos.

Aquesta confessió, de tots modos, els nostres concejals se guardan molt bé de ferla en veu alta. ¿Ells apego al cárrech? Lo únich que 'ls preocupa es el seu bon nom, la dignitat del partit, l' honor de la bandera. Tot lo demés, veneras, bandas, bastóns ab borlas... tot els importa un pito.

Si aixó 'ls importa un pito y per altra part la séva gestió municipal es un modelo de pulcritud y delicadesa ¿per qué al sentir parlar del papu obran tant els ulls y allargan tant las orellas?

Es clar que al arribar á aquest punt la gent, involuntariament, se posa á riure y diu ab molt bon sentit:

—¿Tremoléu? Alguna n' heu fet. Al que no té la teulada de vidre no li fan por las pedras.

Entre tant, els días passen y 'ls pobres regidors, com els comparsas del quènto, no saben si morir-se ó qué.

¿Quins plans portará el papu? ¿Quinas instruccions li haurán donat? ¿Será un papu cruel? ¿Será tal vegada manso é inofensiu?

Hi ha impressions per tots els gustos, hasta pèl gust dels concejals.

Qui diu que la degollina será tan general, que á la Casa Gran no quedarà *titere con cabeza*.

Qui assegura que sóls se tracta d' engiponar una majoria á gust de cert consumidor, que bé podria ser el nou arcalde.

Qui creu que aixó acabarà en punta ó en abrassada, y *todos somos hermanos*.

¿Ho endavinarán aquestos? ¿Ho endavinarán els de la degollina? ¿Tindrán més acert els del terme mitj?

El temps ho dirá; pero entretant, mentres las cosas s' aclareixen, com nosaltres no som d' aquesta parroquia, ens freguem las mans de gust desde la barrera y cada vegada que veyem passar á un regidor, ens divertim cridant ab veu molt fosca:

—¡El papu, el papu!

A. MARCH.

A...

M' agradas més que 'l mateix goig m' agrada; del meu pensar tu omplenas l' únich full, y estant, ma vida, 'l qu' ets per mi estimada, que pel temor de ferte desgraciada fujo de tu quan més aprop te vull.

MARANGI

EL DRAMA DE MONZA

HUMBERT I
Rey d'Italia, assassinat l'últim diamenje.

VÍCTOR MANUEL III
Fill del anterior y hereu de la corona.

ESTIUHEJANT

CAP AL BOULOU

—¡Adeu, Barcelona!—vaig dir al anárme'n.—
¡Adeu, marmita inmensa posada al foch de un sol abrasador, ahont al bau de ta humida atmósfera están bullint y traspuant suor centenars de mils de habitants, que cumpleixen la condemna del Génesis «Guanyaréu lo pá ab las suadas del vostre front». Sentencia implacable imposada als que treballan, y en plé istiu fins als que gandlejan!

Lo tren exprés del mati, relliscant adelarat per las xancosas planas del Vallés, esplayantse pels emboscats contraforts del Vell Montseny, y deixant á son pas tot un rengle de estacions, á las quals ni menos saluda, 's detura 23 minuts devant de l'antigua Girona, donant temps apenas pera esmorzar als que tenen gana, ja que si 'ls minuts de parada son poch, els plats acostuman á ser bastant calents, preciosa combinació ab la qual demostran un talent práctic extraordinari 'ls amos de las fondas... *per supuesto* á benefici de la salut dels mateixos passatjers, que sabut es que ab aquestas grans calors no convé atiparse massa.

Instalats de nou en el wagó, 'l tren pega esbranzida, encaminantse cap á la terra ampurdanesa. Llú la carretera, en molts punts paralela á la linea férrea, com una cinta blanca extesa al llarch de una inmensa planura, condormida al batarell del sol, fentli la non-non el cant mandrós de las cigalas. Al lluny se desplega la serra del Pirineu, de la qual se destaca com un gegant, á través de la calitja, la cónica massa del Canigó, un dels objectius de las mévas excursions d'enguany: més properas, cap á la dreta,

s'extenen las Alberas, y al extrém oriental, las montanyas de Sant Pere de Roda y 'l Peni, gala de Cadaqués, semblan enviarme joyosas recordansas de altres istius passats trepitjant sas alterosas brenyas.

Contemplant tan hermós espectacle de la planura y las montanyas y 'l mar de blau turquí que ribeteja 'ls confins de Llevant, s'arriba á Figueras, la capital del Ampurdá, may tan animada com els días de mercat, en que tota la comarca s'hi aboca, portanthi lo que produheix y enduhentse'n lo que necessita.

En rigor, no es menester baixar á Figueras per anar al Boulou, tota vegada que la linea que penetra á Fransa per Port Bou y Cerbère, troba á l'estació d'Elna un ramal que té estació en el mateix Boulou; pero 'l viatge tenia pera mi un atractiu especial, emprenentlo per la vella carretera real de Fransa, destinada avuy al trànsit local, y poch menos que olvidada dels excursionistas. Aquest es, després de tot, el camí més dret.

Y ja hi estém anant, instalats en el landó d'en Ballo, que té més de cómodo que de bonich, carretera amunt, á las primeras horas de la tarde, aixecant núvols de pols, que per més que la tramontana escombri sovint la carretera, no la deixa may prou neta. Al trot seguit de dos caballs briosos, preném la ventatja á totas las tartanas, y á tots els carros y carrets que han sortit de Figueras ans que nosaltres, procedents del mercat.

A dreta y esquerra, en els ombríus olivars, entonan las cigalas son monótono concert. De sopte, en sentit contrari, se'ns apareix una visió: un pajés de barretina vermella pedalejant en un velocipedo. ¡Y encare dirán que no progressém!

UN MÚSICH MUNICIPAL

—¡Qualsevol s' estigui á Barcelona! Aquí un hom *veraneja*, disfruta de bons ayres... y 'ls envelats pagan els gastets.

A nostre pas desfilan els Hostalets, y Pontdemolins que fa la mitj-diada entre frondosas hortas: atravessém el Muga; saludém á Vilarnadal, recotzat á alguna distancia en un puig de roca vermellosa, y arribém al Llobregat, que 's passa pel pont de pedra de Campmany. Tota aquesta banda del Ampurdá es frondosa y regalada: las montanyas que forman els contraforts de las Alberas apareixen atapahidas de suredas, de socas escorxadas, color de sanch presa.

Tot voltat de vegetació frondosa, 's troba l' establiment d' ayguas minerals de la Verge de la Mercé, bonich edifici que convida á passarhi

una temporada, per sa hermosa situació. Mes á pesar de la reconeguda bondat de las sévas ayguas, que s' aplican ab éxit á la curació dels herpes y del dolor reumátich, sembla que la gent no hi vá.

Remontant el córrech del Llobregat y tenint al enfront la massa imponent del Canigó, s' arriba á un passeig de plátanos frondosos que forma l' entrada de la Junquera, població importantíssima y de gran moviment un dia, quan encare no anava 'l carril; avuy decadent, pero defensantse ab el comer del suro y l' industria dels taps. Forma un prolongat carrer al llarch de la carretera. Els amants de las cosas de la terra no podém passar per la Junquera sense dedicar un piadós recort al brau excursionista y distingit escriptor ampurdanés, lo malaguanyat D. Carlos Bosch de la Trinxeria, que allí tingué la séva residencia.

El fort francés de Bellagorda, encimat dalt de un turó, domina las valls d' Espanya, y la carretera 's va enfilant per la galta de aquest turó mateix, fins arribar al Perthus, que está format per dos caserius, el més petit, espanyol, l' altre un xich més gran, francés.

¡Ja som á Fransa!

*
**

No ho diu pas l' aspecte rónech de las casas; pero ho proclaman els rétolos de las botigas: «*Aubergiste*», «*Coiffeur*», «*Buvette*», y més que tot la cofia de las donas.

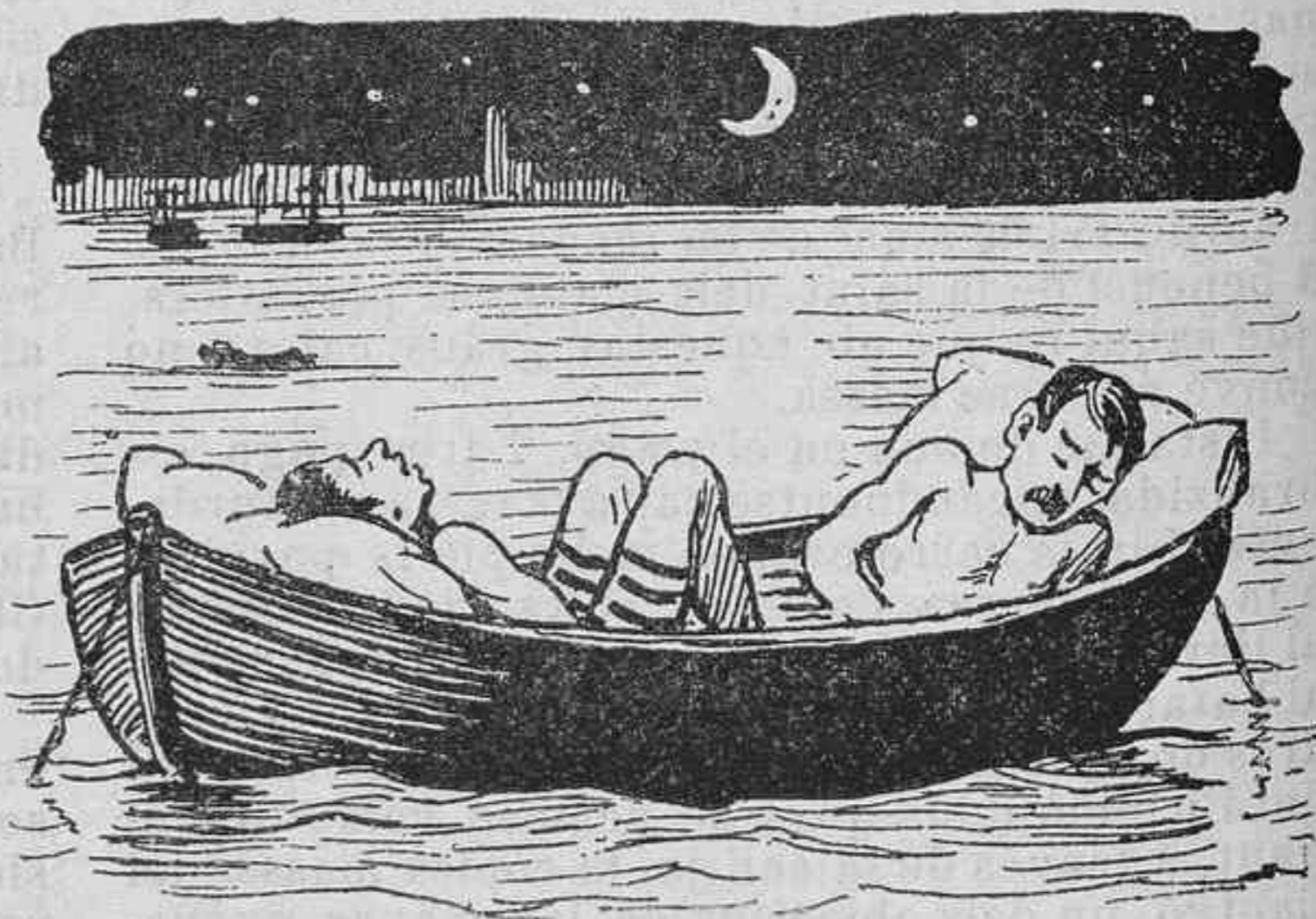
Mentres se compleixen certas diligencias aduaneras, dono un tom pel carrer y 'm detinch á llegir un *affiche* encastat á un casinyot que serveix de *Hotel de ville*. Per ell se convida als reservistas que vulgan formar part de l' expedició á la Xina: els que 's presentin deurán subjectarse á un escrupulós examen facultatiu que responga de la séva robustés física: l' Estat ofereix un premi de 200 franchs als que serveixin.

¡Quin contrast forma aquest cuydado ab lo que 's féu á Espanya durant las últimas guerras colonials! Els nostres governs els hi enviavan sense atendre ni la séva edat, ni la séva salut, ni la séva instrucció militar. El nostre sistema sembla més barato perque la carn de proletari no costa res; pero resulta més car y sobre tot més inhumá. Fará més Fransa ab mil homes es-

¿QUÍN ES EL MODO MILLOR

Tribin. ¿A dintre d' una banyera?

¿En barca?

cullits, que nosaltres ab deu mil barbamechs. Els 200 franchs que dona de premi á cada hu dels que s' allistan, cada hu dels nostres ja 'ls gastava d' estancia al hospital.

La superioritat de l' administració francesa 's veu desseguida en lo bon estat de la carretera, llisa, plana, sense un gra de pols, vorejada de paret á tot lo llarch dels barranchs, ab bonas cunetas empedradas de palets. A la sortida del Perthus, se passa 'l Rom per un magnífich pont, y avall sempre, la *grande route* desarrolla sas curvas á través de un congost admirable, ombrejat de suredas y plé de pintorescos accidents formats de rocas. ¡Quin pais més hermós!

El sol declina, y al desembocar al plá 'l veyéu donant tons d' esmeralda á las vinyas, esmeradament cuydadas: á l' esquerra cendreja 'l majestuós Canigó ab vesllums opalinas; més enllá s' extén una successió de montanyas, y al enfront la vall del Tech brilla ab tot l' esplendor de sas hortas, vinyas y tupidas salzeredas.

De sopte 'l landó penetra dintre de un reixat, y 's detura á la sombra de un parch. Som al Boulou.

Avants que 'ls amos, la *Loulou*, una gosseta negra y peluda vos surt á rebre ab sos alegres lladruchs: sentiú gran cantadissa d' aucells, y apenas baixéu y prenéu habitació, una cambra ab cofia vos diu en rossellonés:

—Messié: el dinar es á taula.
¡Santa paraula!

P. DEL O.

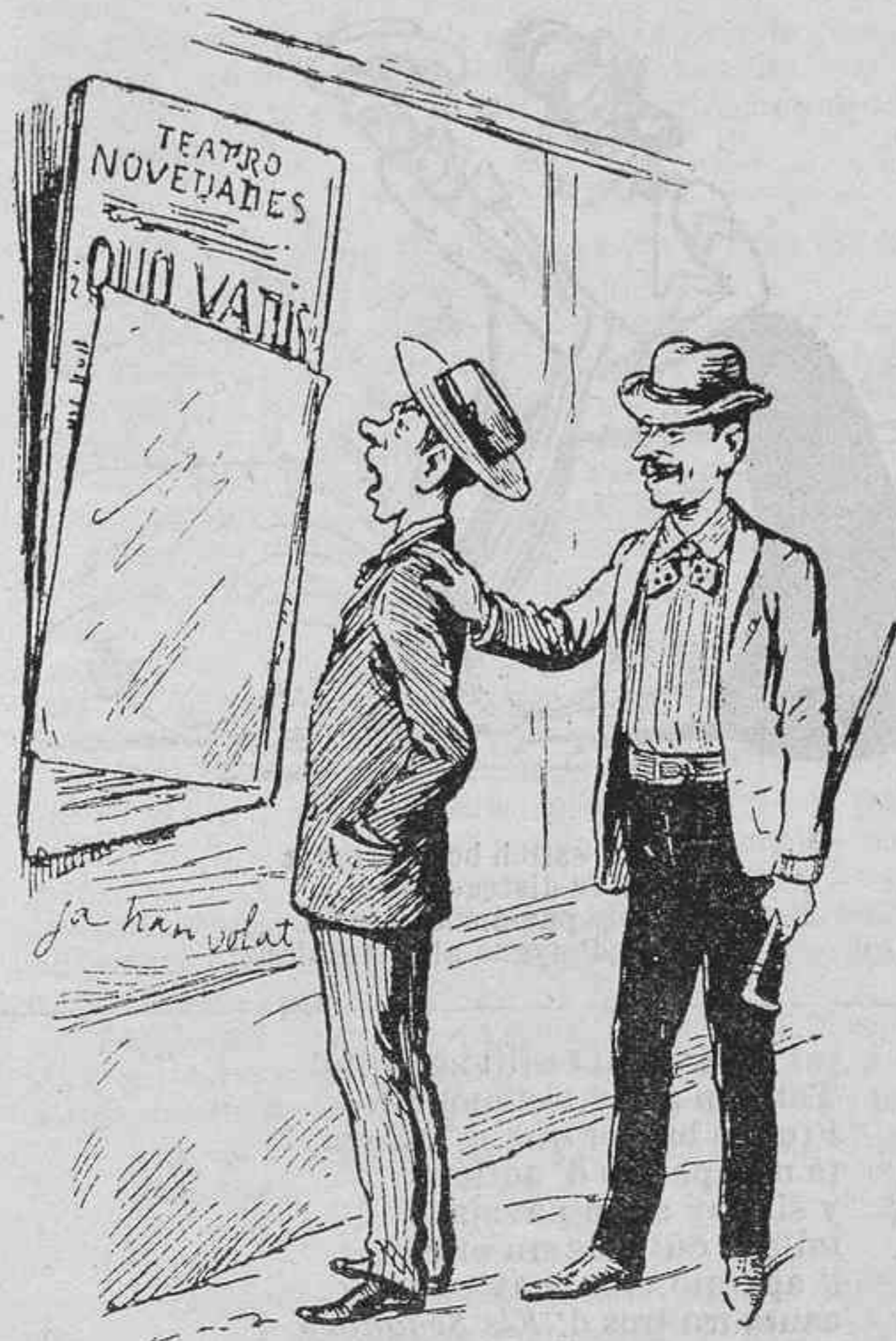
FONOGRAFOMANÍA

Al amich Jaume Bernadas, barbé aixérit, que fa versos, y demés calaveradas.

Lo que passa ab el fonógrafo amich meu, passa de ratlla.
¡No més á n' els espanyols ens faltava aquesta llauna!
Com si no 'n tinguessim prou ab las murgas, que per plassas y carrers donan concerts (y també 'ns donan migranya),

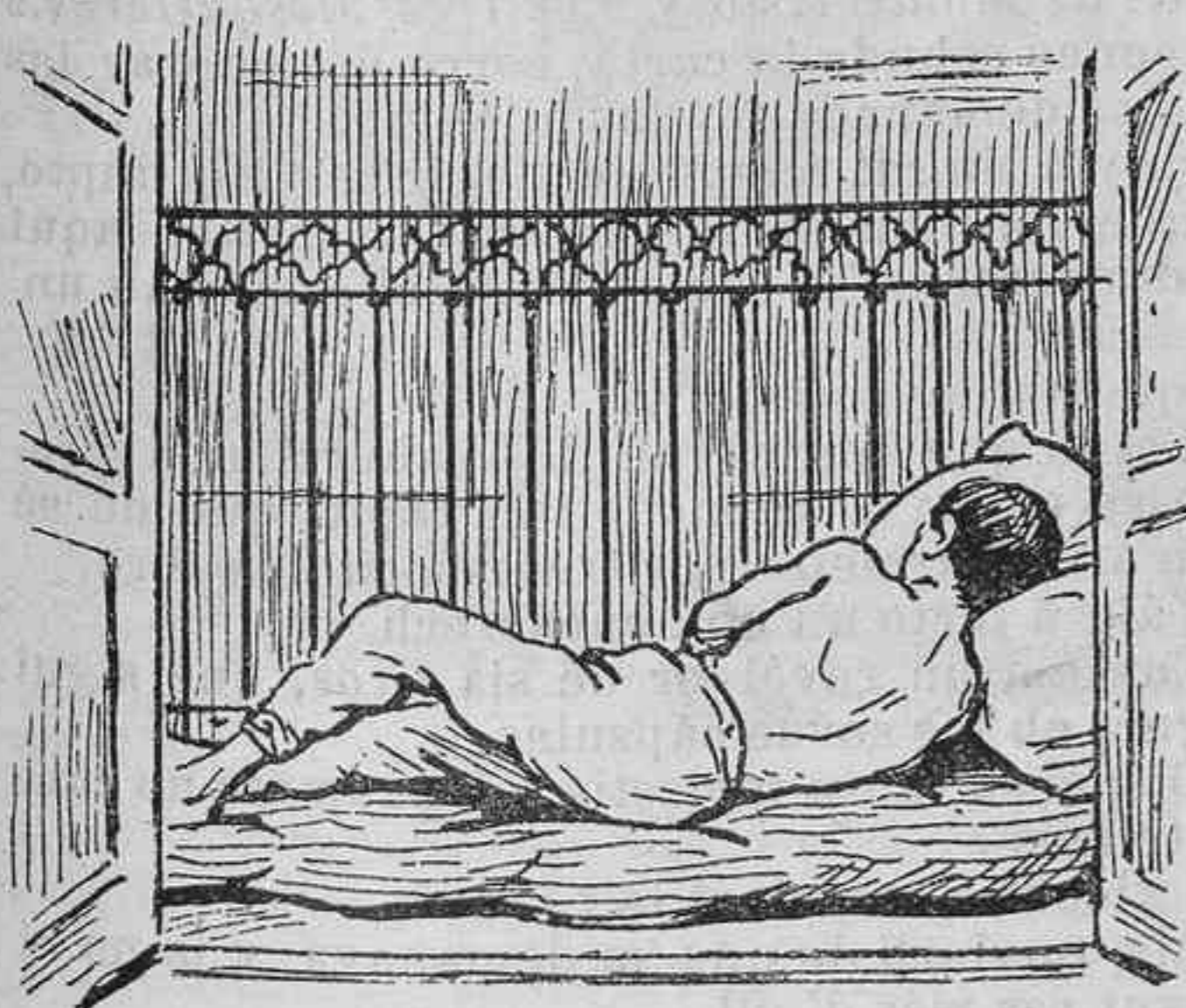
fentnos malbé las orellas y buidantnos las butxacas; com si no n' estessim tips, y ¡retips! de serenatas, y de concerts económichs pitjor que 'l toch de las grallas, ve aquesta máquina eléctrica, aquest invent del diable que la gent ne diu fonógrafo, y entre audicions de romansas, polcas, mazurcas y tangos,

LA COLLA DEL QUO VADIS

—¡No badis, home, que ja son fora!

DE DORMIR SENSE CALOR?

¿Al balcó?

¿Al terrat?

IDIL I INTERROMPUT

—¡Zi qu' estich ben arreglat
ab aqueztaz distracciónz!
¡Un mar de pazións al ánima
y un mar d' aygua alz pantalónz!

¡ni un sort tal bullit aguanta!
Tothom avuy té fonógrafo.
Fins lo barber que m' afayta,
té un aparato d' aquests;
y si may ab la navaja
talla 'l cútis de un client,
l' aparato, que may calla,
canta un tros d' *Els Segadors*
del *Faust* ó de *L' Africana*,
y la víctima del bárbaro,
ni se 'n adona que 'l tallan.
Per tot arreu sents fonógrafos;
al Parch; al moll; á la Rambla...
en lloch te deixan tranquil.
L' altre vespre, anant á casa,
aixís que me 'n entro al pis,
sento crits, y veus extranyas.
Tremolant com una fulla,
surto al balcó cridant ¡lladres!...;
puja 'l sereno depressa;
el vigilant y dos guardas,
y ¿no sabs qu' era? ¡horrorísat!
era la meva criada
que s' escoltava tranquila
las audicions fonográficas,
d' un aparato d' aquests
que va comprar l' altra tarde
als Encants, per tres pessetas...
y 'l deú per cent de rebaixa.
Si aquests ministres de hisenda
miressin pèl be d' Espanya,
en lloch de fe aquests empréstits
que... (millor es no parlarne)
posaria un nou impost
als amos d' aquestas màquines;
y á més de cubrir certs déficits,
jo 'ls donaria... las gracias
¡qu' es tot lo que puch donar,
en aquesta vall de llágrimas!

LLUIS G. SALVADOR.

ELS ENCÁRRECHS

¡Pobre xicot! Al marxar ja va dirm'ho.
—Me 'm vaig á estiuhejar ab la seguretat de
que m' aburriré d' una manera soberana. No s'
ha fet per mi la vida monótona de poble.
—¿Per qué hi vas, donchs?
—Perque *ella* ho vol, y no tinch cor per con-
trariarla. Pero ¿puch contar ab tu, veritat?

—D esde luego. ¿Qué necessitas?

—Ara res. Quan sigui allá dalt, á mida que l'
aburriment vaji apoderantse de mi, ja t' aniré
escribint perque m' envihis lo que compregui
que 'm fa falta.

Als vuyt dias de ser á fora, primera carta y
primera petició:

«Estimat amich: Ja hi som. Lo *spleen* comensa
»á fer de las sevas.

»A volta de correu tindrás la bondat de re-
»metrem una pessa de cordillet ben fort y una
»dotzena d' ams.»

—Endavant—vaig dirme:—tracta de distreu-
re's pescant al riu.

Y vaig enviarli á gran velocitat lo que 'm de-
manava.

Passada una senmana escassa rebo la carta
número dos.

«Lo del pescar no ha donat el resultat que 'm
»creya. Ho sento per mi y me 'n alegro pèls pei-
»xos, que al fi y al cap els pobres no hi tenian
»la menor culpa.

»Ves si trobas una combinació de set fustetas,
»que 'n diuen *rompe-cabezas chino*. Es un en-
»treteniment molt distret, que 'm sembla que
»m' ocupará bastantas horas.

«Enviame'l desseguida.»

L' encárrech fou puntualment complert, pero
las esperansas que en ell fundava el méu amich
quedaren també defraudadas.

Dos dias després m' ho donava á comprendre
aixís la tercera carta que rebia:

«El joch xino ha fracassat. ¿Será que las inge-
»niositats dels fills de Confuci no tenen avuy
»eficacia sinó quan se tracta d' *entretener* á las
»grans potencias?

»Siga com vulga, el *rompe-cabezas* no 'm ser-
»veix y necessito un' altra cosa.

»Enviem un tablero de damas y tots los ac-
»cessoris corresponents. Potser jugant ab com-
»panyia no 'm fastidiaré tan depressa.»

Busco 'l joch de damas y 'l facturo immediata-
ment, ben empaquetat.

Passan tres ó quatre dias, y ja torném á serhi:

«Amich méu: Potser me dirás que soch pesat,
»pero no sé cóm evitarho.

»Estich de las damas y 'ls peóns fins al cim y
»he resolt probar per un altre cantó.

»La lectura 'm vindrá de gust, sobre tot trac-
»tantse d' obras que puguin renovar-me la im-
»pressió que al llegirlas en altre temps van cau-
»sarme.

»Per lo tant, fesme 'l favor de remetrem *El*
»*Conde de Montecristo* y *Los tres Mosqueteros*.»

Apenas rebuda la carta, corro á comprar las
novelas demanadas, y las hi envío.

¿Havia tingut temps de llegirlas? Ho dupto,
perque 'l dilluns els llibres havian sortit d' aquí
y 'l dimecres ja 'm compareixia el carter ab un'
altra carta.

Aquesta deya aixís:

«Tot lo que faig es inútil. L' aburriment pro-
»gressa en mi d' un modo tan ràpit, que no sé
»cóm arreglarmelas per treureme'l de sobre.

»Vaig á ferte un nou encárrech.

»Enviem un revólver de sis tiros, que sigui
»segur, ab las sevas cápsulas.

»Dispensa tanta molestia y 't prometo no can-
»sarte més.»

El xicot ha complert la paraula.

Vaig enviarli lo que 'm demanava, y ja no hi
sapigut res més d' ell.

¿Qué deu haver succehit?

MATÍAS BONAFÉ.

TÍVOLI

Ja tenim als valencians fora.

Els últims días de la temporada, que va acabarse dilluns, van consagrar-se á lo que 'ls italians ne diuhen *seratas d' onore*, y nosaltres, més franchs, *beneficis*.

El més concorregut, entre 'ls varis que s' han cele-

QUADROS BARCELONINS
Á LA FONT DE SANT JUST

—¿Ves esa que diu *qui es l' últim*? Pues ahir me va manifestar bien claramente que ab molt gust sería municipala, si yo quería.

brat, ha sigut el del escriptor Escalante y 'l músich Peydró, autors de las obretas que millor acullida han alcan-sat durant la fructuosa campanya dels fills del Turia.

Demá torna á obrirse 'l teatro ab una companyia de sarsuela que dirigeix el Sr. Gil y que conta com á primera tiple ab la senyora Millanes, prou coneguda del nostre públich.

CATALUNYA

Si *El loco Dios* en lloch de ser un drama fos un tra-jo ¡quin' obra més excelent sería!

Bon panyo, ben tallat, cusit per un sastre hábil y perfectament ajustat á la mida dels artistas que han de portarlo, ¿qué li faltaria pera resultar una perfecció?

Pero *El loco Dios* es un' obra dramática, que si ha sigut escrita expresament pera la Sra. Guerrero y 'l Sr. Mendoza, també ho ha sigut pera que 'l públich la veji y la judiqui, y, naturalment, aquést l' ha vista y ha dit:

—Molt bé: á donya María y á don Fernando els cau que ni pintada, pero lo qu' es jo, no hi trobo el compte.

¿Per qué? Perque tot el talent del senyor Echegaray, qu' es molt, y tota la séva trassa, que no es poca, no bastan pera donar consistencia á personatjes evidentment falsos ni pera comunicar alé de vida á escenas, admirablement preparadas, no pot negarse, pero artificiosas á tot serho, com lo més artificios que haja produhit lo séu ilustre autor.

El loco Dios impressiona, enlluherna, á trossos cautiva, pero no convens, ni pot convencer... més que de dugas cosas: de la potencia creadora del Sr. Echegaray y de la forsa artística del matrimoni Guerrero-Mendoza.

**

Respecte á *La hija del mar*, drama del Sr. Guimerá estrenat dimars y ja conegut del nostre públich per haverse representat anteriorment en catalá, sols ens cal dir que agradá com sempre y que la execució estigué á l' altura de l' obra, qu' es una manera com qual-sevol altra de fer constar que fou una execució bellíssima.

NOVEDATS

Ja ho veuhen, fi-hinse de las apariencias. La companyia que actuava en dit teatro prou se feya passar per italiana... Francesa era, ó á lo menos á la francesa va despedirse.

Sense avisar á ningú—'m refereixo al públich—un dia te m' agafa 'ls trastets, y ab el *Quo vadis* á coll y 'l *Figlio de nessuno* sota l' aixella, gira qua y... ¡adios, Lombardi!

Ja qu' ell no 'ns va dir res á nosaltres, diguémo nosaltres á n' ell.

Si la combinació que 's prepara no s' espatlla, sembla que próximament tornarem á veure 'l teatro obert, ab una companyia dramática castellana.

GRANVÍA

També aquest local anuncia per demá la séva reobertura.

Del *menu*, compost d'obras de màgica, se'n encarrega una companyia que capitaneja 'l senyor Bolumar, figuranti com a plat de sustancia las piruetas de la interessant baylarina senyoreta Monroc.

Diguem com aquell:—Tindrém qu' *anarhi*.

NOU RETIRO

Entre col y col, lechuga; entre opereta y opereta, una operassa que n'hi ha per lleparse'n els bigotis, filarmònicament parlant.

La companyia Giovannini mereix de debó la predilecció ab que 'l públich vé distingintla.

N. N. N.

AL SENYOR GOLFÍN

Per més que vosté no tingui l'honor de tenim tractat, li permeto que m' escolti uns concells que van de franch, lo qual li proba de sobras que son desinteressats.

Ja crech que, com jo, aquests días tothom li carrega el cap, els uns per volgue'l convence de que 'ls regidors *títlats* son uns anyells incapassos de robar, si es d' ells, un ral, y els altres per ferli entendre que 'ls regidors actuals son, el que més y el que menos, *Panxa ampla* desenfrenats.

Si vol l'opinió del públich y dóna un vol, escoltant las conversas dels *corrillos* en plassas, carrers y banys, cafés, tabernas, cassinos, redaccions y societats sentirá un munt de calumnias que li deixarán un cap dotze vegadas mes tonto qu' una massa d' estellar. ¡Escriu lo que malas llengas fan corre dels concejals!

Que 'l que vol algun empleo á 'n ells l' ha d' aná á comprar; que de cada quatre duros que 's gastan al Palau Real tres al menos s' entrebancan entre mitj de sos dits llarchs; qu' aquella escala sumptuosa que van fe á ca la Ciutat val tres ó quatre pessetas pro *costa* un milló de rals; qu' á Moncada el fé els ulls grossos els hi val un munt de naps; que 'l negoci dels terrenos de Jerusalem, pagats á un grapat d' ulls de la cara, ha enriqueit á no sé quants; que á consums tothom hi roba, que tothom suca als mercats, que per 'llá aquells mataderos hi ha un fangueig que deixa blau y, en fi, qu' en tot lo que tocan nostres pobres concejals hi clavan tant fort las unglas que hi deixan fonda senyal.

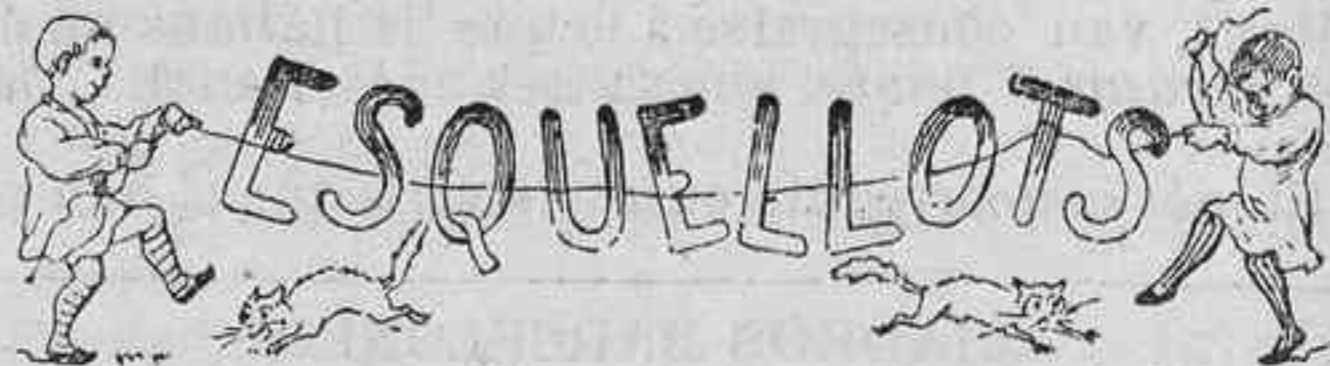
Tota aquesta xarramenta no té un motiu ben fundat y ho dicta tan sols l' enveja veyent qu' algun concejal té avuy fincas al Ensanche y avants era un mort de fam.

Senyor Golfín, no s' escolti á tots aquests malparlats, y si vol noticias certas de lo que 'ls regidors fan; preguntihó á la gent seria, per exemple, en Samaranch.

Pro qui mes pot ilustrarlo

es en Planas y Casals; visitil, atent escoltil, fassin ben bé el degut cas d' un pilot d' arguments sólits que l' home anirá exposant y al cap d' un moment convensis de que allá á ca la ciutat tot *marxa* com una seda, y el més dolent es un sant. Declariho aixís; entórnisen y el qu' hagi estat, hagi estat.

JEPH DE JESPU.

Ha emprés sa acostumada excursió estival nostre amich D. Joseph Roca y Roca.

Durant la séva ausencia s' ha fet cárrech de LA ESQUELLA nostre company de redacció don Juli F. Guibernau.

El cas d' aquell metje que, després de fer una operació á un malalt y d' haverli cusit el ventre, va recordarse de que en l' interior del pacient s' hi havia descuydat unas estisoras, s' ha repetit á Barcelona.

Pero aquesta vegada no ha sigut un metje 'l desmemoriat, sino un *facultatiu* del Ajuntament.

La broma ha tingut lloch al carrer de Caspe, davant per davant del Tivoli. S' acabava de construhir la cloaca que ha sustituhit al trós de la riera d' en Malla que passava per allí, y quan el carrer ja estava apissonat y afirmat, el director de las obras té l' ocurrencia de recordarse de que s' ha descuydat sota terra una infinitat de vigas.

Y hala, torném á remoure 'l terreno y á desfer lo fet, pera buscar las vigas olvidadas.

Escoltin: á un empleat que té descuyts de tal calibre, ¿no podria l' Ajuntament descuydarse de darli la paga, siquiera un parell de mesos?

Lo de la investigació municipal no adelanta un pas. En Dato la vol; pero en Silvela la tém. Tals son las últimas noticias.

En Dato no vol renyir ab el bisbe, y en Silvela no vol indisposarse ab en Planas y Casals.

**

Aquest día deya un regidor:

—De totas maneras, fassas ó no 's fassa la tal investigació, jo li estich molt agrahit á n' en Dato per haverla anunciada; li estich agrahit porque m' ha fet suar fret, y en aquests temps tan calurosos, suar fret sempre es un consol.

Ja deuhén saberho.

Diumenje, quan el rey d' Italia sortia d' una festa que se celebrava á Monza, sa habitual residencia d' estiu, un home apellidat Bressi li dispará tres ó quatre tiros de revólver, que li causaren la mort poch menos que instantáneament.

L' únich fill que 'l rey Humbert tenia ha passat á ocupar el trono ab el nom de Victor Manuel III.

Una carta del *Diluvi*, enviada desde Madrit, comensava ab la següent pregunta:

«¿Qué es peor? ¿El verano ó el invierno?»

Aquí tenen un punt de meditació molt á pro-

A LA FRESCA

(Dibuix del malaguanyat artista F. GÓMEZ SOLER)

La corda de las noyas macas.

pòsit pera passar el temps, gronxantse en un balanci y ventantse las moscas.

Y aquí tenen una nova proba de que *El Diluvi* tracta sempre oportunament els assumptos de gran actualitat.

«¿Qué es peor? ¿El verano ó el invierno?»

¡Qué 'n tenen d' intenció aquestas pregun-
tas!...

Llegeixo:

«A Madrit s' hi ha declarat la verola ab molta
ntensitat.

»El número d' atacats es cada dia més cres-
cut.»

Aném, d' aquesta feta Madrit se podrà ben
alabar de ser una ciutat molt ilustrada.

—¡Bo, y ara! ¡quins disbarats!

¿Una ciutat ilustrada?

—¡Vaya! Ilustrada ab *grabats*.

Lo que passa ab el tranvia elèctrich, franca-
ment, no té dibuix.

Tot sovint, ó perque s' affuixa 'l cable, ó per-
que cau algún suport, queda interrompuda la
circulació de carruatjes, aglomerantse aquests
l' un darrera del altre, en una forma que no té
res d' agradable ni de cómoda.

L' altre dia varen reunir-se'n 92, desde Ata-
rassanas fins á la Plassa de Catalunya.

L' existencia de aquella especie de tren parat
en el punt més céntrich de Barcelona, es un
verdader abús, que hauria de corretjir ab má
ferma l' autoritat municipal.

Si la instalació del troeley no serveix, que se
'n adopti un altre, per més que al inglés no li
surtin gayre 'ls comptes, que primer son els
comptes de Barcelona que 'ls del inglés.

Vels'hi aquí que 'ls somatens obran un dia una
suscripció entre ells pera aixecar un monument
als héroes del Bruch, y arriban á recullir onze
mil pessetas y pico.

Y vels'hi aquí que ara que tenen els quartos
arreplegats, els directors del tinglado ¿saben
qué han fet?

Agafar las onze mil y pico de pessetas y com-
prarne paper del Estat.

El monument, ab tot aixó, no apareix per en
lloch, pero la ocurrencia, no ho neguin, es *mo-
numental*.

Un dupte:

Si arribés á practicarse la investi-
gació municipal, ¿se fixaria l' agent
del govern en el negoci dels terrenos
de Jerusalém?

Aquesta pregunta no té cap mica
de malicia, y ho compendrán desse-
guida si 's fixan en que 'l Sr. Dato ha
sigut l' advocat conceller dels pro-
pietaris de aquells terrenos, que tan
gros negoci han fet, á expensas de
Barcelona.

Y naturalment, lo primer que farà
'l delegat qu' envihi 'l govern, será
demostrar que 'l seu amo y senyor,
per ser calvo, no té cap pel de tonto.

L' autor de *Pepita Jiménez*, l' ilus-
tre D. Joan Valera, ha tingut la des-
gracia de... d' escriure uns articles
en l' *Imparcial* defensant las corri-

das de toros, calificadas per ell de *el espectáculo
más nacional*.

Acompanyém á sa apreciable familia en el
sentiment que... etc., etc.

¿No es aixís com ha de darse una noticia d'
aquesta indole?

Als banys de la Junta de Damas hi ha muni-
cipals per posar pau entre las donas quan hi ha
algún esbalot.

No sembla natural que en un lloch hont hi ha
dona nua, hi entrin homes, encare que siguin
autoritats; pero tenint en compte que 'l qui en-
tra es *municipal*, ja cambia d' aspecte, puig, se-
gons tothom, els municipals no perteneixen á
cap dels dos sexes coneguts.

Y ara comprench per qué *El Diluvi*, al donar
compte dias passats d' unas barallas, deya qu'
aquestas habian tingut lloch *entre tres personas
de diferente sexo*.

¡L' una devia ser un municipal!

¡Hola, hola!...

D' una carta de Sant Hilari:

«Tenemos entre nosotros al venerable obispo
de Lérida, que ha venido á descansar de su re-
ciente expedición á Montserrat.»

¡Descansar d' un passeig á Montserrat!

¿Ahont anirá á descansar quan se 'n vaji de
Sant Hilari?

Casi sembla alló del quiento antich:

—Joan, ¿qué fas?

—Res.

—¿Y tú, Pere?

—¿Jo? Ajudo á n' en Joan.

A Madrit el termómetro va marcar 42 graus á
la sombra.

Naturalment: entre 'l calor del sol y 'l baf de
la cuyna del pressupost, ¿cóm no ha de pujar el
termómetro!

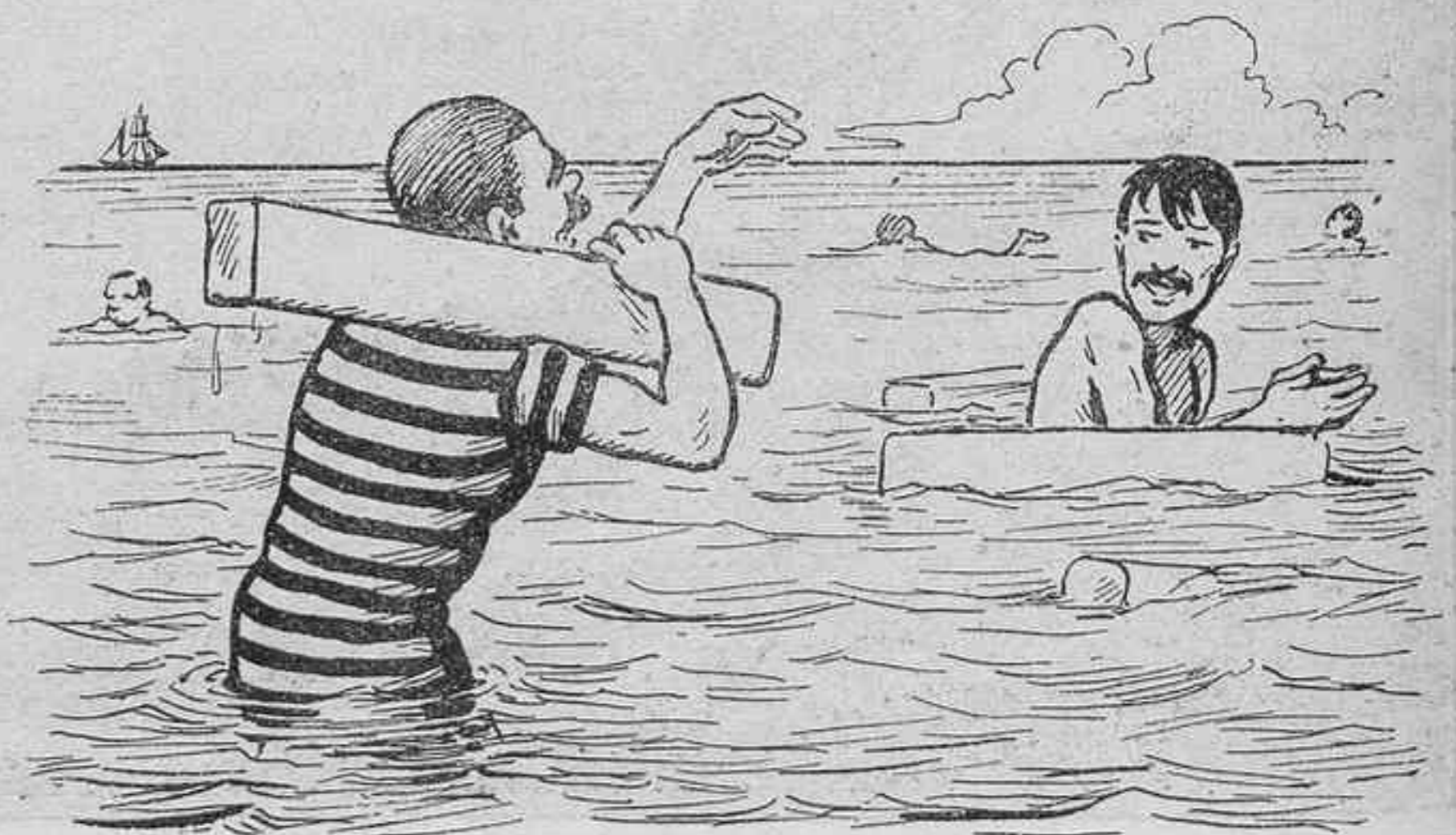
*
*
*

A Paris es encare pitjor.

En pochs dias s' han donat alli diversos cassos
de insolació, que han terminat ab la vida dels
pacients.

Aixó vol dir que á la capital de Fransa hi ha
no sols una Exposició Universal, sino un gran
número d' *exposicions* particulars.

PER ESTAR BEN FRESCH Á MAR

Portars'hi barras de gel.

¡TOT PROGRESSA!

—Deu los guard, no s' alarmin: venim á robar tot lo del pis. Vostés fiquinse al quarto dels mals endressos, y aixís podrém treballar ab més tranquil·tat.

A Badajoz ha sigut detingut un carrabiner... que 's dedicava á passar matute.

¡Oh carrabiner inefable! Tú promets.

Seguint per aquest tenor,
no seria gens estrany
que antes d' acabá aquest any
arribés á regidor.

A Madrit un italiá va oferirse á matar un toro, ofegantlo entre 'ls séus brassos.

Pero feta la proba á la plassa, va agafarli al italiá una *jindama* tan accentuada, que no hi va haver modo de ferlo sortir d' entre barreras.

—¡Té 'l coll massa gruixut!—exclamava 'l pobre home:—¡té 'l coll massa gruixut!

Y ara diu qu' en lloch de fer l' experiment ab un toro el farà... ab un ánech.

Es probable que aquesta vegada li surti millor.

S' ha determinat pel govern, d' una manera formal y categórica, que las companyias de ferrocarrils coluquin timbres d' alarma en tots els wagóns.

Ara lo possible es una cosa.

Que las companyias hajin determinat no fer cap cas de las determinacions del govern.

No seria la primera vegada.

No hi ha nació en el mon tan ben dotada per colonisar com la Bèlgica.

No s' ofengan l' Inglaterra, ni la Fransa, ni l' Alemania: la Bèlgica passarà sempre al davant de totes.

No té més que atracar d' ayguardent als indígenas, y al poch temps ja 'ls té *belgas*.

CANTARELLAS

Tothom que 'ns veu festejar
diu que no tenim vergonya.
¡Vergonya! El que no 'n gastém,
que tenirne 'n tenim molta.

E. GRAU.

A ta mare li vaig dir
y 'm digué que ja veuria:
si tant vejessin els cegos
¡y qué poch cegos hi haurían!

J. MORET DE GRACIA.

Ronca 'l gos á casa téva,
ronca ta mare si 'ns véu,

ENTRE XINOS

—¿Aixis voldrían vestirnos
els europeus pocas-soltas?

Dígals que aixó que s' ho guardin
pels días de Carnestoltas.

ronca 'l vent quan s' enfutisma
y á mí 'm roncan els budells.

Las estrelletas del Cel
te vegí una nit contant.
¡Més valdría que 't traguessis
las llantias del davantall!

NINUS DE CASA.

Quan t' agafó per ballar
y á la má 't dono apretada
te 'n pendría la meytat
clavanthi una caixalada.

PRUDENCI GRAU.

¡Quinas galdas tens més macas!
¡Quins llabis de rich corall!
No més t' estimo, nineta,
per lo que sabs de pintar.

J. ESCACHS Y VIVES.

QÜENTOS

En un restaurant:

—¡Mossol!...

—¡Senyor!...

—Pórtim un' altra sopa, que aquesta no ser-
veix.

—¿Qué té?

—A mí m' hi agradan las llunas al caldo, pro
no las estrellas ab qua—diu trayent un cabell
del plat.

Un tacanyo ha convidat á uns amichs y al final
del ápat, per cert bastant magre, 'ls pregunta:

—Vosaltres acostuméu á pendre café, ¿ve-
ritat?

—Si, home, si—li responen á coro 'ls comen-
sals.

—Llavors no vull entretenirvos ni un minut
més—diu tot alsantse de la taula;—anéulo á
pendre ahont millor vos sembli:

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—*Ca-prit-oo-sa.*
2. ID. 2.ª—*Pa-dri-ne-ta.*
3. ANAGRAMA.—*Cofa—Foca.*
4. TRENCA-CLOSCAS.—*Per massa bó—Capdevil.*
5. CONVERSA.—*Caldes.*
6. GEROGLÍFIC.—*A gran mal, gran remey.*

XARADAS

I

XARADA D' ISTIU
CINEMATOGRAFOMANIA

—¿May diria d' ahont vinch ara, senyora Pepeta...?
—¿Qué sé mi pobre de jol deu vení d' allá hont li sembla.
—De veure un cinematógrafo

que li dich que val la pena.
—¿Allá á Colón?

—No, al costat del *hu-dos* de Fontanella; li dich que alló es una cosa molt digne d' anarse á veure.
—Fugi, fugi, ¿aixó li agrada? conech que vosté es d' aquestas que tot els hi fa ilusió.
Jo hi vareig anar divendres ab un que es *prima-dos-tres* del ajuntament y crega que no 'm van quedar pas ganas de tornarhi, ca; ¿que 's pensa quín mal de cap va agatarme allá dintre?...

—No hu sé entendre.
—Afiguris que per veureho millor, ens varem asseure á primera fila, y, filla, mentres feyan la *comedia* per sobre de la *tres-quarta* tal bellugadissa 's veyá que 'm va agafá una migranya que encare 'm fa mal la orella.
—Pero, per qué s' hi posavan tan aprop; alló *tercera* més cop d' efecte posantse con més lluny millor.

—No hu crega, vegi si ho veurá més be desde dalt de Vallvidrera: després ab el caball d' una *tot* que venia de frente vaig tení un susto que, crèguim, que 'm va sortí un xich *primera*.
—¿Ah! donchs filla á mi m' agrada molt, tant, que hasta 'n vull fe apendre al noy meu; li compraré una... *pelicuna* 'm sembla que 'n dihen, y ab un llensol

À LA MAR VELLA

¡De cap!

(Inst. de LA ESQUELLA).

SOLO PARA HOMBRES

Hi ha qui diu qu' en aquest temps del mantecao, helao, las donas semblan més guapas que al hivern perque 's presentan incitants ab sas robas lleugeras, sos llabis entre-oberts com oferint petóns y aquell deixament d' exuberancias que passejan impunement per carrers y plassas.

Pues no, senyor; las donas ens semblan més guapas que al hivern senzillament perque las desitjém més quan fa calor que quan fa fret. Als caràcters una mica vehements, quan el termómetro puja, la sang els comunica sa ardencia á tot el sistema nerviós y allavors ab la contemplació de la dona, acompanyada de un petit mal pensament n' hi ha prou per pronunciarse la Idea Fixa del erotisme, que sempre acaba malament.

A tots els infelissos que temin trobarse en aytal cas els facilitém una recepta económica, d' efecte segur y de conseqüencias saludables: Avants de sortir de casa, 's fican un brot de ruda á la butxaca. A la pri-

allá casa cada vespre
 farém funcions; no 'n farém
 pagar segona; y á veure
 si vosté vindrá algun día.
 —Si 'm convida se li accepta;
 pero ja que diu vosté
 que de lluny fa més efecte
 jo 'l miraré desde dalt
 del terrat de casa meva.
 (La una está al pla de Palacio
 l' altre al carrer de la Cera.)

J. SFARAMSA.

II

Mon estimat tres Total
 desde Dugas-invers-prima

LO DEL DÍA

—¡Ay! Que arreglin desseguida tot aixó del arcalde y lo demés que hi hagi espatllat, y á veure si 'm treuhen aquest pes de sobre.

mera noya maca que 'ls hi surt al pás., ¡nyach! calxalada á la ruda. Y aixís sucesivament fins que coneixerán que la presencia d' una Venus, per diócests que sigui, no 'ls produheix altra sensació que la que causa una obra d' art natural, y sols artísticament considerada.

Es probat, donchs, en sério, que dita planta es un admirable mata-fochs de la carn y que l' únich inconvenient que té, es el d' escampar un' aroma més ó menos simpática, ja que hi ha algú que no pot sofrir la pudó de ruda.

ETERNA UFANA DE LAS FLORS

La proba es evident...
 l' efecte contundent...

Tallan una poncella, en bon estat, procurant deixarli tres ó quatre dits de quá; d' aquest cantó ó sigui la part que li han fet la ferida, la cobreixen ben bé de lacre perque no hi penetri l' ayre; y després d' haverla apretada suaument de la punta, ajuntantli las fullas y entre-obrintli la extremitat ab l' unglá mateixa, l' embolican ab un trós de paper de barba y la guardan en un puesto sech.

Al cap de mitj any ó un any ó fins més y tot, desembolican la poncella, li treuhen el lacre de la banda del tronch y la posan en un vas d' aygua. La flor, com despertant de una anestessia enervadora, s' obrirá ufanosa, esplendent de frescor y de fragancia.

m' escriu; dihenme que se li ha mort sa filleta Serafina.

SISKET D. PAILA.

ANAGRAMA

Lo total d' en Gayetano
 l' altre día va portarli
 una tot de las mes finas
 del hort del apotecari.

T. M. CATS.

TRENCA-CLOSCAS

ADELA CAMILA

REUS

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo títol de un drama catalá.

EMANUELE.

TERS DE SÍLABAS

.....

Primera ratlla vertical y horisontal: poble catalá.—
 Segona: id.—Tercera: utensili de cuyna.

JOAN TORNER M.

CONVERSA

—Pepeta, ¿quán vas á festa major?
 —Dilluns, Elvira.
 —Y ¿marxas sola?
 —No, ab lo méu cosí.
 —¿Quín?
 —El que tu y jo havém anomenat.

GRATACÓS.

GEROGLÍFICH

OO LAIR OO

VI

JOSEPH GORINA ROCA.

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20.

Imprempta de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

EL BAREMO UNIVERSAL Ó CUENTAS HECHAS

Un tomo en 8.º encuadernado, **Ptas. 3**

EL LIBRO DE LOS ESPOSOS Guia para curar la impotencia, la esterilidad y todas las enfermedades de los órganos genitales, con 120 fórmulas para medicarse por si mismo con la más absoluta reserva, por el **Dr. Rauland**.

Un tomo en 8.º, **Ptas. 4**

**LOS CIEN CUENTOS NUEVOS
DEL REY LUIS ONCENO**

Un tomo en 8.º, **Ptas. 3**

PARA SER BUEN ARRIERO...

por **D. JOSÉ M.ª DE PEREDA**

ILUSTRACIÓN DE APELES MESTRES

Precio: **Ptas. 0'75**

El Ingenioso Hidalgo Don Quijote de la Mancha

por **MIGUEL CERVANTES SAAVEDRA**

Un tomo de 790 páginas, ilustrado con 360 composiciones del gran **Gustavo Doré**, ricamente encuadernado con lomo de piel. Tamaño 15 × 22 centímetros, **6 pesetas**.

EL PRACTICÓN

Tratado completo de cocina al alcance de todos, y aprovechamiento de sobras,
por **ÁNGEL MURO**

Un tomo en 8.º mayor, **Ptas. 5**

UNA BODA ENTRE BATURROS

Novela festiva en verso, por **Alberto Casañal**.

Un tomo en 8.º, **Ptas. 1'50**

EL TRIUNFO DE HARMODIA

por **E. Alonso y Orena**

Precio: **Ptas. 1'50**

EL HÉROE

EL DISCRETO

por **BALTASAR GRACIÁN**

Un tomo en 8.º TRES pesetas

FLORES DE ESTÍO

Poesias de **José Anselmo Clavé**

Un tomo en 8.º encuadernado, **Ptas. 4**

LA PSICOLOGÍA DE LOS SENTIMIENTOS —Por **TH. RIBOT**—
Precio: **8 pesetas**

EN LA BRECHA —Por **Francisco Barado**—
Tomo 73 de la Colección **Diamante**.—Precio: **2 reales**.

GUAPAS Y ALEGRES Del malogrado artista
— **F. GÓMEZ SOLER** —
APARECERÁ
— la próxima semana —

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d'extravíos, no remetent además 1 ral per certificat. Als corresponsals de la casa, se'ls otorgan rebaixas.

SENSE CANYA (Dibuix de P. ROIG).

—¿Y 's pesca, 's pesca aquí?

—Lo qu' es jo, desde que hi vinch, no puch queixarme.